32003E0805

ZAJEDNIČKO STAJALIŠTE VIJEĆA 2003/805/ZVSP

od 17. studenoga 2003.

o univerzalizaciji i jačanju multilateralnih sporazuma na području neširenja oružja za masovno uništenje i sredstava njihove isporuke

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji, a posebno njegov članak 15.,

budući da:

(1) Europsko vijeće izjavilo je u Solunu da je širenje oružja za masovno uništenje i sredstava njihove isporuke rastuća prijetnja međunarodnom miru i sigurnosti. Rizik da će teroristi nabaviti kemijske, biološke, radiološke ili nuklearne materijale dodaje novu dimenziju ovoj prijetnji. Europsko vijeće stoga je odlučilo da bi se zajedničko nastojanje EU-a trebalo usredotočiti, između ostalog, na rad prema univerzalnoj ratifikaciji i poštovanju ugovora i sporazuma o ključnom razoružanju i neširenju oružja te, ovisno o potrebi, prema njihovom jačanju.

(2) U svojem Akcijskom planu za provedbu osnovnih načela za strategiju EU-a protiv širenja oružja za masovno uništenje, EU i njezine države članice obvezale su se na političkoj razini zauzimati za univerzalno poštovanje instrumenata koji se odnose na oružje za masovno uništenje i na sredstva njihove isporuke.

(3) Ponovno potvrđivanje ove politike služilo bi kao mjerilo u pregovorima stajališta EU-a na međunarodnim forumima te bi je stoga trebalo sastaviti u obliku Zajedničkoga stajališta Vijeća,

DONIJELO JE OVO ZAJEDNIČKO STAJALIŠTE:

Članak 1.

Ciljevi ovog Zajedničkog stajališta su:

(a) zauzimati se za univerzalnu ratifikaciju i poštovanje sljedećih multilateralnih sporazuma i, ovisno o potrebi, jačati njihove odredbe, uključujući osiguranje pridržavanja tih sporazuma:

i. Ugovora o neširenju nuklearnog naoružanja i Sporazuma o zaštiti (NPT);

ii. Dodatnih protokola Međunarodne agencije za atomsku energiju (Dodatni protokoli IAEA-e);

iii. Konvencije o kemijskom oružju;

iv. Konvencije o oružju biološkog i otrovnog djelovanja;

v. Haškog kodeksa ponašanja protiv širenja balističkih projektila;

(b) zauzimati se za rano stupanje na snagu Ugovora o sveobuhvatnoj zabrani nuklearnih pokusa.

Ti ključni instrumenti pružaju osnovu za nastojanja međunarodne zajednice u pogledu razoružanja i neširenja naoružanja, koja doprinose međunarodnom povjerenju, stabilnosti i miru, uključujući borbu protiv terorizma.

Članak 2.

Provodeći ciljeve iz članka 1., EU i njezine države članice obratit će posebnu pozornost na potrebu jačanja sukladnosti s režimom multilateralnog ugovora:

— jačanjem mogućnosti otkrivanja kršenja, i

— jačanjem provođenja obveza utvrđenih režimom tog ugovora.

U tu svrhu, poseban naglasak stavit će se na najbolju uporabu postojećih mehanizama provjere i, ovisno o potrebi, na utvrđivanje dodatnih instrumenata provjere, kao i na jačanje uloge Vijeća sigurnosti UN-a koje ima primarnu odgovornost za održavanje međunarodnog mira i sigurnosti.

Članak 3.

EU i njezine države članice usredotočit će svoje diplomatsko djelovanje na provođenje ciljeva iz članka 1. i članka 2. u skladu s niže navedenim modalitetima.

Članak 4.

Ugovor o neširenju nuklearnoga naoružanja (NPT) je kamen temeljac globalnog režima neširenja naoružanja i osnovni temelj za provođenje nuklearnoga razoružanja, na temelju njegovog članka VI. Postizanje univerzalnog poštovanja NPT-a od najveće je važnosti. U tu svrhu, EU će:

— pozvati sve one države koje još nisu stranke NPT-a da bezuvjetno pristupe NPT-u kao države koje nemaju nuklearno oružje i da primjenjuju odredbe Sustava sveobuhvatnih garancija IAEA-e na sve svoje nuklearne objekte i djelovanja,

— pozvati one države koje još nisu sklopile sporazume o garancijama s IAEA-om da ispune svoje obveze u skladu s člankom III. NPT-a i da žurno sklope navedene sporazume,

— promicati sve ciljeve propisane NPT-om,

— podupirati Konačni dokument s Konferencije za reviziju NPT-a iz 2000. te odluke i Rezoluciju donesene na Konferenciji za reviziju NPT-a i Konferenciji za proširenje NPT-a iz 1995.,

— zauzimati se za daljnje razmatranje jamstva sigurnosti,

— zauzimati se za mjere kako bi osigurala da će se bilo kakva moguća zloporaba civilnih nuklearnih programa u vojne svrhe učinkovito isključiti.

Članak 5.

EU smatra da su Dodatni protokoli IAEA-e sastavni dio Sustava garancija IAEA-e. Podižući standard sukladnosti i olakšavajući otkrivanje kršenja, Dodatni protokoli jačaju NPT. Kako bi promicala univerzalno donošenje i provedbu Dodatnih protokola, EU će:

— pozvati države članice EU-a i države pristupnice na ranu ratifikaciju Dodatnih protokola do kraja 2003.,

— pozvati druge regionalne organizacije da to isto učine,

— raditi na tome da Dodatni protokoli i sporazumi o garancijama postanu standardom za sustav provjere IAEA-e i raditi na univerzalnom poštovanju Dodatnih protokola,

— potaknuti jaku političku i financijsku potporu za rad IAEA-e.

Članak 6.

Konvencija o kemijskom oružju jedinstveni je instrument za razoružavanje i neširenje oružja, čija se stroga primjena mora u potpunosti jamčiti. Učinkovita nacionalna provedba neophodna je za učinkovito djelovanje Konvencije. Kako bi jačala Konvenciju, EU će:

— potaknuti one zemlje koje još nisu pristupile ili ratificirale Konvenciju da to učine bez odgode,

— potaknuti sve zemlje koje su stranke Konvencije da bez odgode propišu potrebne provedbene mjere, uključujući kazneno zakonodavstvo. Takve mjere moraju odražavati sveobuhvatnu narav odredbi Konvencije,

— pozvati one države na koje se to odnosi da osiguraju poštovanje svoje obveze uništenja kemijskog oružja i uništenja ili pretvaranja pogona za proizvodnju kemijskog oružja u roku predviđenom Konvencijom,

— raditi na zabranama kemijskog oružja koje su proglašene univerzalno obvezujućim pravilima međunarodnoga prava.

Članak 7.

Konvencija o oružju biološkog i otrovnog djelovanja (BTWC) je kamen temeljac u nastojanju sprečavanja uporabe bioloških tvari ili otrova u oružju. EU nastavlja podupirati načelo provjere BTWC-a.

Kako bi jačala Konvenciju, EU će:

— učiniti posebne napore kako bi uvjerila države koje još nisu pristupile ili ratificirale Konvenciju da to učine bez odgode,

— raditi na utvrđivanju učinkovitih mehanizama radi jačanja i poštovanja BTWC-a,

— raditi na tome kako bi se osigurali konkretni rezultati godišnjih sastanaka koji će se održati između 2003. i 2005. kao priprema za Šestu revizijsku konferenciju u 2006.,

— naglasiti, kada je potrebno, jačanje nacionalnih provedbenih mjera, uključujući kazneno zakonodavstvo, i kontrolu patogenih mikroorganizama i toksina u okviru BTWC-a,

— raditi na zabranama oružja biološkog i otrovnog djelovanja koje su proglašene univerzalno obvezujućim pravilima međunarodnoga prava.

Članak 8.

Haški Kodeks ponašanja protiv širenja balističkih projektila važan je alat protiv rastućeg širenja balističkih projektila koji mogu nositi oružje za masovno uništenje. Kodeks utvrđuje temeljna načela tamo gdje ih prije nije bilo i predstavlja važan korak prema mogućem multilateralnom sporazumu za sprečavanje širenja balističkih projektila. EU će:

— uvjeriti što je više moguće zemalja da ga potpišu, a posebno one koje imaju sposobnosti balističkih projektila,

— raditi zajedno s drugim zemljama potpisnicama kako bi dalje razvile i provele Kodeks, posebno mjere izgradnje povjerenja predviđene u Kodeksu,

— zauzimati se, kada je moguće i primjereno, za bliski odnos između Kodeksa i sustava UN-a.

Članak 9.

EU će se zauzimati za rano stupanje na snagu Ugovora o sveobuhvatnoj zabrani nuklearnih pokusa u skladu s uvjetima navedenim u Odluci Vijeća 2003/567/ZVSP od 21. srpnja 2003. kojom se provodi Zajedničko stajalište 1999/533/ZVSP o doprinosu Europske unije zauzimanju za rano stupanje na snagu Ugovora o sveobuhvatnoj zabrani nuklearnih pokusa (CTBT) [1].

Članak 10

Ovo Zajedničko stajalište stupa na snagu na dan donošenja.

Članak 11.

Ovo se Zajedničko stajalište objavljuje u *Službenom listu Europske unije*.

Sastavljeno u Bruxellesu 17. studenoga 2003.

Za Vijeće
Predsjednik
F. FRATTINI

[1] SL L 192, 31.7.2003., str. 53.